

Europees Landbouwfonds voor
Plattelandontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

Met elektronische identificatie naar individuele dieropvolging in de varkenshouderij

In de varkenshouderij is vandaag vooral een groeps cultuur gekend. Zo wordt er gesproken van groepsgewijs zeugenmanagement. Deze zeugengroepen brengen een groep biggen groot die vervolgens als groep vleesvarkens worden afgemest. In zeugenmanagementsystemen worden zeugen individueel beoordeeld op hun productieresultaten zoals bijvoorbeeld het aantal gespeende biggen per worp. Dit geeft de varkenshouder informatie om op dierniveau te beslissen of de zeug wordt aangehouden of wordt afgevoerd.

Daar waar bij de zeugen een individuele opvolging gebruikelijk is, zijn die mogelijkheden verder in het productieproces beperkt. Vanaf het moment dat biggen in de biggenbatterij terecht komen wordt er gewoonlijk getracht om zo homogeen mogelijke groepen op te zetten met als doelstelling een optimale groei te realiseren. Het nadeel van deze methode is dat de prestaties van de varkens niet meer individueel kunnen worden opgevolgd. Hierdoor zijn varkenshouders dikwijls al moeilijk in staat om te bepalen wie de vader van een specifiek vleesvarken is. Een vleesvarken koppelen aan de moederzeug is al helemaal niet mogelijk. Toch hebben zowel vader als moeder een belangrijke impact op de prestaties van hun nakomelingen. Om nog maar te zwijgen over al die andere factoren die mee de prestaties van een dier bepalen.

Door het individueel merken van varkens kan de impact van verschillende parameters op de prestaties worden onderzocht. In deze nieuwsbrief bespreken we het eerste deel van de resultaten die op de praktijkbedrijven verzameld zijn en toetsen we deze aan de verwachtingen bij het begin van het project.

PRAKTIJKERVARINGEN

Bij de start van het project is gezocht naar bedrijven die interesse hadden in het individueel opvolgen van (een deel van) hun biggen en vleesvarkens. De voorwaarden waren enkel de tijdsinvestering, het delen van informatie en het leveren aan de Belgian Porc Group. Dat laatste omwille van de samenwerking met dit slachthuis omtrent de ontwikkeling van een reader. In totaal hebben 6 praktijkbedrijven deelgenomen aan het project en hebben op elk bedrijf minimaal 2000 varkens een elektronisch oormerk gekregen.

De praktijkbedrijven moesten minimaal de individuele big inlezen en koppelen aan een moederzeug. Dit volgens het eenvoudige principe dat de volledige worp in 1 keer kon worden ingelezen en gekoppeld aan een moederzeug. Vervolgens hadden de bedrijven de vrije keuze om ook geslacht, vader, gewichten etc. te registreren. Eén bedrijf heeft gekozen om ook de geslachten van de biggen te registreren. Een tweede bedrijf heeft consequent ook de vader geregistreerd. Als de mogelijkheid bestaat om met een geïntegreerd databeheersysteem te werken waarin zowel zeugen- als een biggenmanagement bestaat is registratie van de vader niet meer nodig. Aan het begin van het project was dat echter nog niet het geval.

Op basis van de ervaringen van de varkenshouders in de praktijk waren er weinig tot geen problemen met registreren van de biggen in de stal met behulp van de reader. Dat was een robuust systeem dat perfect stalproof was. Helaas zijn er tijdens het project

wel wat kinderziektes opgedoken met betrekking tot de synchronisatie van de gegevens. Na inlezen in de stal moeten de gegevens via een internetverbinding naar de cloud gestuurd worden. Er zaten nog enkele fouten in die synchronisatie waardoor er wat gegevens verloren gingen.

Qua oormerkverlies zijn er tips gegeven aan de varkenshouders en op zich waren er op dat vlak ook geen klachten. Algemeen kunnen we dus stellen dat de varkenshouders positief waren over de praktische mogelijkheden van elektronische identificatie.

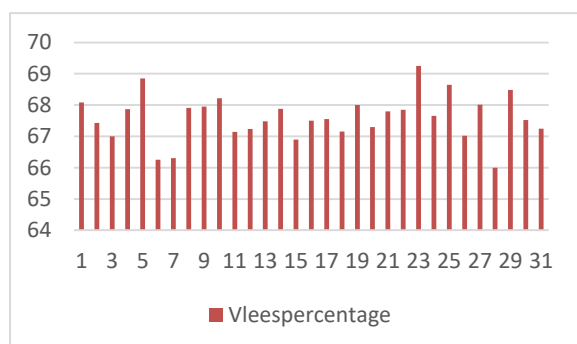
In de vierde nieuwsbrief zijn de knelpunten volledig toegelicht en daarin is dieper ingegaan op de problemen die er qua registratie in het slachthuis zijn opgetreden. Daar zijn zeer veel moeilijkheden geweest die tot op vandaag nog niet allemaal zijn opgelost maar er is heel wat kennis verzameld. Deze registratieproblemen hebben er wel toe geleid dat er voor hooguit 10 à 20% van de varkens een volledig traject van geboorte tot slacht in kaart is gebracht.

RESULTATEN

Het feit dat er slecht van een beperkte groep varkens resultaten konden worden verzameld zorgt ervoor dat de resultaten met de nodige nuance moeten worden bekeken. Het belet ons echter niet om de resultaten die er zijn te bespreken. Het gaat dan slechts over een indicatie van de werkelijkheid maar kan wel al interessante beelden opleveren die in de toekomst verder kunnen worden uitgewerkt.

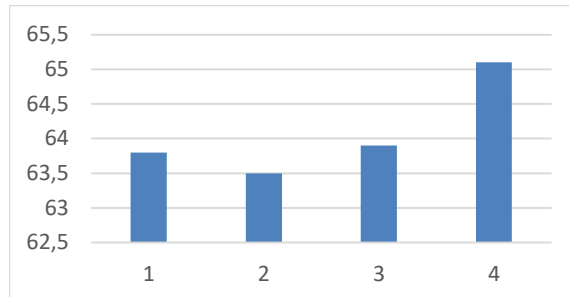
In het eerste voorbeeld is het

vleespercentage van de nakomelingen van verschillende zeugen uitgezet t.o.v. elkaar. Het gaat in dit geval telkens om zeugen waarvan minimaal 5 nakomelingen gedurende het volledige traject van geboorte tot slacht zijn opgevolgd. Hieruit blijkt dat het vleespercentage steevast tussen 65 en 70% ligt. Toch blijkt duidelijk dat er verschillen tot ruim 3% tussen nakomelingen van verschillende zeugen aanwezig zijn.

Figuur 1: Vleespercentage van nakomelingen van zeugen op bedrijf 1

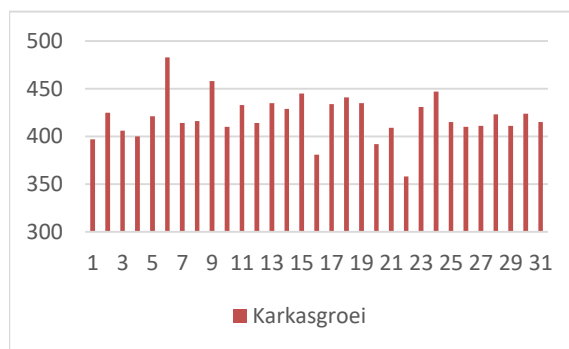
Belangrijk is om ook niet te licht over deze conclusies te gaan. Wanneer gegevens verzameld worden moet er immers getracht worden om oorzaken in rekening te brengen. De verschillen worden misschien niet veroorzaakt door de zeug maar misschien zijn de zeugen door verschillende beren gedekt of is er ander voeder verstrekt. Figuur 2 geeft bijvoorbeeld een inzicht in het vleespercentage dat de nakomelingen van 4 verschillende eindberen hebben behaald op een ander praktijkbedrijf. Om deze berekening te maken zijn 4 eindberen op een praktijkbedrijf uitgekozen waarvan minimaal 20 nakomelingen zijn opgevolgd bij verschillende zeugen op hetzelfde praktijkbedrijf. Hieruit blijkt duidelijk dat de nakomelingen van de 4e beer een vleespercentage van 1 à 1,5 % meer

Figuur 2: Vleespercentage van nakomelingen van verschillende eindberen op bedrijf 2

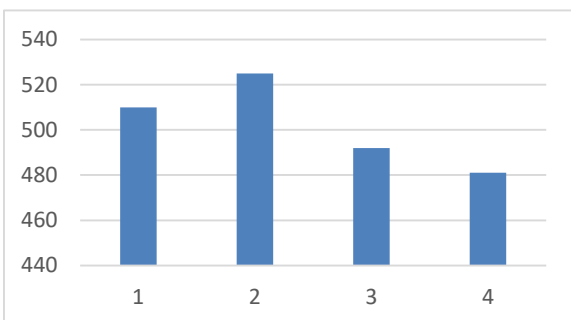
behalen dan de nakomelingen van de andere beer. Hoewel het in figuur 2 over een ander bedrijf gaat dan in figuur 1 is dit wel een belangrijk aandachtspunt. Het is niet omdat er een belangrijk verschil gevonden wordt tussen zeugen dat de ene zeug meteen vele malen beter of slechter is dan de andere. Het totaalplaatje moet bekeken worden. Ook hier is meten opnieuw weten.

Een tweede parameter die we hier weergeven is de karkasgroei. Op basis van de geboortedatum, slachtdatum en het gewogen karkasgewicht is er een berekening gemaakt van de karkasgroei die de varkens gerealiseerd hebben. Ook hier kunnen we grote verschillen tussen nakomelingen van zeugen terugvinden. In figuur 3 is de volledige range van 300 tot 500 gram per dag weergegeven. Als we dit zouden omrekenen naar een afmestgroei tussen 25 en 115 kg komt dit ongeveer neer op een range van 462 tot 771 gram per dag.

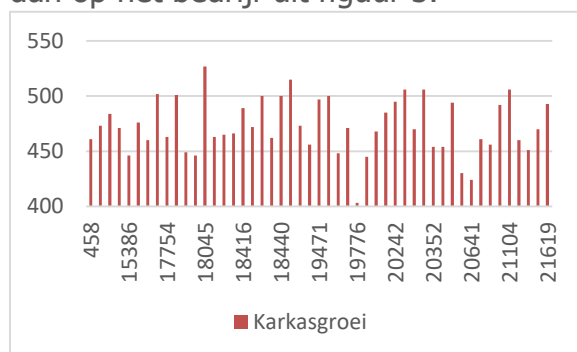
Figuur 3: Karkasgroei van nakomelingen van zeugen op bedrijf 1

Op beerniveau is dat verschil wat vlakker. Het gaat hier ook over meer nakomelingen die over meer zeugen en andere omgevingsomstandigheden verspreid zijn. Toch geven deze gegevens sterke indicaties dat er wel degelijk verschillen tussen individuele zeugen aanwezig zijn.

Figuur 4: Karkasgroei van nakomelingen van eindberen op bedrijf 2

Afhankelijk van bedrijf tot bedrijf kunnen deze gegevens ook erg variëren. Daarom is het belangrijk om deze gegevens net zoals andere kengetallen enkel te gebruiken binnen het eigen bedrijf met als doelstelling de technische prestaties te verbeteren. Figuur 5 geeft de karkasgroei weer van een derde bedrijf. Daar blijkt de variatie beperkter te zijn als in figuur 3. Het gros van de zeugen behaalt daar een karkasgroei van tussen de 450 en de 550. De gemiddelde absolute groeiwaarde is bovendien 50 g hoger dan op het bedrijf uit figuur 3.

Figuur 5: Karkasgroei van nakomelingen van zeugen op bedrijf 3

De individuele bedrijfsstrategie speelt daarin een belangrijke rol. Dit toont opnieuw aan dat vergelijken tussen bedrijven erg moeilijk is en dat het weinig toegevoegde waarde oplevert.

CONTACT

Wenst u bijkomende info?

Contacteer dan Sander Palmans via:
sander.palmans@pvl-bocholt.be
 0472 466 488

Het project wordt uitgevoerd door verschillende partners verspreid over Vlaanderen.

Het Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw (PVL) treed op als projectcoördinator.

Andere projectpartners zijn de Vlaamse Piëtrainfokkerij, VIVES Hogeschool en Inagro. De coördinator zal samen met de partners de verschillende praktijkbedrijven opvolgen en stappen zetten tot de ontwikkeling van verschillende kengetallen.

ILVO en UGent zijn omwille van hun expertise betrokken en ondersteunen aldus het project.

Het project wordt gefinancierd door de Vlaamse Overheid en het Europees landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling.

